کد خبر: ۴۱۸۳۳۷
شنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۱ ۱۶:۱۰

فیلترینگ اینستاگرام و آسیب به کسب‌وکارها

بن‌بستی دیگر برای مشاغل زنان&#۴۷; «فروش کسب-وکارهای اینترنتی خرد نزدیک به صفر شده است»

ادامه کسب‌وکار بسیاری از زنان با توجه به فیلترینگ اینستاگرام به‌خطر افتاده است و امکان شروع مجدد در پلتفرم‌های داخلی برای آن‌ها وجود ندارد، فاطمه به خبرآنلاین می‌گوید: «برنامه-ای برای پیوستن به پلتفرم-های داخلی نداریم. مخاطب در پلتفرم‌های ایرانی به دلیل تعدد زیاد، پراکنده شده است و برای ما جذب مخاطب بسیارسخت است. شاید در آینده قصد راه‌اندازی سایت داشته باشیم. که می-توانم بگویم متاسفانه برای ما انگار شروع از صفر است و تمام زحمت-های پیشین از بین می-رود.»

به گزارش سایت خبری پرسون، «بعد از شیوع کرونا در مرداد ۱۳۹۹ شروع به فعالیت کردیم. آن زمان فروش اینترنتی شال و روسری زیاد بود، مردم به سمت خرید آنلاین سوق داده می‌شدند تا کمتر در معرض کرونا باشند. به سختی رشد کردیم و خدا رو شکر میزان سوددهی خیلی خوبی داشتیم، اما الان با توجه به شرایطی که پیش آمده میزان سود ما یک چهارم شده است، ترازوی ضرر برای ما سنگین‌تر بود تا سود، شروع فصل پاییز بهترین زمان فروش بود که متاسفانه با توجه به محدودیت‌ها از دست دادیم.»

این صحبت‌های فاطمه ۲۶ ساله است، او کارشناسی معماری دارد، دو سال در بستر اینستاگرام فروش اینترنتی روسری داشته اما حالا کسب‌وکارش با مشکل روبه‌رو شده است، مسئله‌ای که برای زنان شاغل چندان عجیب نیست؛ نگاه سنتی و مردسالارانه به زن، همواره سعی در به حاشیه راندن زنان و پنهان کردن آنان در پستوی خانه داشته است. حالا با گذر از جامعه سنتی وضعیت اشتغال زنان گرچه نسبت به گذشته پیشرفت کرده اما همچنان با نابرابری‌ها و مشکلاتی اعم از حقوق کمتر، ایجاد مانع در سر راه ترفیعات شغلی، تبعیض‌های جنسیتی، سوءاستفاده‌ها، آزارگری‌های جنسی همراه شده و حالا فیلترنگ اینستاگرام مانع از بهره‌مندی آن‌ها شده است، زنانی که هم کار می‌کنند و هم امور خانه را مدیریت می‌کنند تا با «روز مضاعف» روبه‌رو شوند.

شهلا کاظمی‌پور، جمعیت‌شناس در گفتوگو با خبرآنلاین در توضیح «روز مضاعف» می‌گوید: «مردان با کار کردن زنان مخالف نیستند، اگر یک زن در خانه بیست ساعت هم کار کند مخالفتی ندارند، بلکه آن‌ها با کار خارج از خانه زنان مخالف هستند، چون نگرانند چشم و گوش زنان باز شود، ما در سال ۱۳۶۷ تحقیقی انجام دادیم، آن‌جا به این نتیجه رسیدیم که همه مدیران مرد معتقدند زنان بهتر کار می‌کنند، برای همین هم مدیران تمام کارهای کارشناسی را به زنان می‌دهند چراکه زنان، هم دقیق‌تر کار می‌کنند و هم علیرغم خوب کار کردن امکان پیشرفت ندارند و نمی‌توانند بعدا جای مدیر مرد را بگیرند. زنان در بخش اشتغال رسمی بیشترین تلاش را می‌کنند اما آن سقف شیشه‌ای اجازه پیشرفت به آن‌ها را نمی‌دهد.»

اینستاگرام، یاری‌دهنده اشتغال زنان

علیرغم همه مشکلات زنان تصمیم گرفتند برای استقلال شغلی از فضای مجازی کمک بگیرند و کسب‌وکارشان را در خانه و به کمک پلتفرم‌های قابل دسترس توسعه دهند، گرچه اوایل فضای اینستاگرام برای اشتراک‌گذاری عکس بود و جنبه سرگرم‌کننده داشت اما به مرور، علاوه بر حفظ جنبه سرگرم‌کننده خود تبدیل به محل تامین درآمد بسیاری از افراد، به خصوص زنان شد. عده‌ای که سرمایه چندانی برای اجاره یک مغازه و فراهم کردن کالا برای فروش را نداشتند، از این شبکه اجتماعی استفاده کردند و به کسب و کارهای آنلاین روی آوردند تا بدین گونه هزینه خود را به حداقل برسانند. زنانی که به هر دلیلی امکان کار در بیرون از منزل را نداشتند، فروش در بستر فضای مجازی را همچون راهی می‌دانستند برای کسب استقلال و حفظ تعادل میان اشتغال و کارهای خانه، فاطمه هم که جزو همین دسته محسوب می‌شود که از طریق کسب و کار مجازی همزمان سعی در کسب درآمد و رسیدگی به امور دیگرش را دارد، می‌گوید: «از شرایط راضی و خرسند بودیم، می‌خواستیم کارمان را گسترش دهیم که با فیلترینگ مواجه شدیم. فضای کار مجازی باعث می‌شد مدیریت بهتری برای کارهای زندگی شخصی‌ام داشته باشم و بتوانم چند کار را همزمان انجام دهم.»

او در پاسخ به اینکه چند نفر دیگر از طریق صفحه کاری‌اش امرار معاش می‌کنند، می‌گوید: «سه زن هستیم که از طریق یک صفحه‌ی اینستاگرام درآمد داریم. من به عنوان مدیر تا جایی که شده از جیب خودم زده‌ام که تعدیل نیرو نداشته باشیم.»

اما حالا با سنگ‌اندازی دولتمردان که یک روز نام طرح صیانت به خود می‌گیرید و روز دیگر فیلترینگ به نام امنیت، مشکل جدیدی را برای مردم از جمله این گروه از جامعه به وجود آورده است. رضا الفت نسب، عضو هیئت مدیریه اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی در گفتوگو با «خبرآنلاین» در رابطه با آسیب فیلترینگ و تاثیر آن بر آینده کسب‌وکارها می‌گوید: «فروش کسب‌وکارهای اینترنتی خرد نزدیک به صفر شده است و کسب‌وکارهای بزرگ و متوسط هم که به صورت وسیع فعالیت می‌کنند، ۳۰ درصد کاهش فروش داشته‌اند. امروزه خرید اینترنتی با توجه به شرایط فعلی که در این ۵۰ روز در کشور اتفاق افتاد از رده خارج شده است. وضعیت اقتصادی مردم هم بغرنج شده و قدرت خرید به شدت کاهش پیدا کرده است. به حدی که ما تورم ماهانه داشتیم.»

دستور به کوچ

آنچه در این میان به چشم می‌خورد، راه‌حل‌های یک جانبه مسئولان در خصوص این مشکل است. مسئولان مرتبط به سادگی از کوچ کردن به شبکه‌های اجتماعی داخلی صحبت می‌کنند و حتی مردم را مقصر می‌دانند؛ چندان که معاون وزیر ارتباطات چندی پیش در واکنش به شکایت مردم

نسبت به فیلترینگ عنوان کرد: «مردم نسبت به شرایط اینترنت و فیلترینگ اینستاگرام ابراز شکایت کردند که من به آن‌ها گفتم شما خودتان از قبل به این فکر بودید که احیاناً اگر روزی اینستاگرام بسته شود چه اتفاقی می‌افتد؟ خودتان باید به فکر می‌بودید و از ابتدا از ابزاری نظیر اینستاگرام استفاده نمی‌کردید.» آش آنقدر شور شد که حتی صدای رئیس مجلس را هم درآورد؛ او در جلسه مجلس که با حضور وزیر ارتباطات بود، اظهار کرد: «انتقال از یک پلتفرم خارجی به داخلی به شکل دستوری امکان پذیر نیست این باید به صورت یک کوچ توام با تسهیل‌گیری و انگیزه برای این انتقال باشد. این تسهیلگری و انتقال را کم شاهد هستیم موانعی را برخی دستگاه ها می گذارند که سزاوار نیست.»

در مجموع باید در نظر داشت که جدا از اینکه دسترسی آزاد به شبکه‌های اجتماعی جزو حقوق مردم است، با وجود عدم اعتماد مردم نسبت به نمونه‌های داخلی و از سوی دیگر عدم برابری امکانات پلتفرم‌های خارجی با داخلی، بنابر گفته بسیاری از کارشناسان و متخصصان این حوزه، از همان ابتدا باید این امر را شکست خورده بدانیم.

فاطمه در خصوص اینکه آیا برای ادامه کسب‌وکارش قصد پیوستن به پلتفرم‌های داخلی را دارد می‌گوید : «برنامه‌ای برای پیوستن به پلتفرم‌های داخلی نداریم. مخاطب در پلتفرم‌های ایرانی به دلیل تعدد زیاد، پراکنده شده است و برای ما جذب مخاطب بسیارسخت است. شاید در آینده قصد راه‌اندازی سایت داشته باشیم. که می‌توانم بگویم متاسفانه برای ما انگار شروع از صفر است و تمام زحمت‌های پیشین از بین میرود.»

الفت‌نسب هم در واکنش به استفاده از پلتفرم‌های داخلی، بیان می‌کند: «دولت اعلام می‌کند کسب‌وکارهای خرد باید بروند در پیام‌رسان‌های داخلی، آمدند یک بسته‌های حمایتی هم گذاشتند که البته هنوز به مرحله اجرایی نرسیده است و نمی‌دانیم چطور اجرا خواهد شد ولیکن چیزی که ما می‌شنویم و مشخص است، این است که در این شرایط آنها به دنبال ترافیک و تجمع کاربران در یک پلتفرم هستند که تقریبا با توجه به اینکه که تعداد پیامرسانهای ایرانی زیاد است، کاربران در پلتفرم‌های مختلف پراکنده شده‌اند. در بعضی رسانه‌ها اعلام می‌شود که ۶۰ درصد کسب‌وکارها به برنامه‌های داخلی کوچ کرده‌اند، بعضی می‌گویند بالاجبار آمده‌اند و هر زمان آن برنامه رفع فیلتر شود مجدد به آن بستر بازمی‌گردند.»

وی در این خصوص ادامه می‌دهد: «شما برای جابه‌جا کردن یک فایل به پیام‌رسان نیاز دارید وقتی پیام‌رسان غالب کشور بسته باشد به اجبار می‌روید از یک پیام‌رسان که باز و داخلی است، استفاده می‌کنید. این به منزله استقبال نیست. در این سال‌ها برای پیام‌رسان‌های داخلی زحمت زیادی هم کشیده شده است اما با توجه به این محدودیت‌ها در آزادی بیان، اعتماد از سوی کاربران زیر سوال می‌رود.»